

ABSTRAKT

OCHRANNÉ LÉČENÍ A ZABEZPEČOVACÍ DETENCE

Tato disertační práce řeší právní úpravu ochranného léčení a zabezpečovací detence, které patří v českém trestním právu mezi ochranná opatření, jež se stala nedílnou součástí československých a českých trestních kodexů od roku 1950. Zaměřila jsem se na podrobný rozbor současné právní úpravy ochranného léčení ve formě ambulantní i ústavní a zabezpečovací detence. Cílem práce bylo vyhodnotit, zda právní úprava obou institutů ob stojí z pohledu zásady subsidiarity zabezpečovací detence vůči ochrannému léčení, a to nejen při interpretaci zákonných ustanovení, ale především při jejich aplikaci obecnými soudy. Rozhodování obecných soudů jsem podrobila zkoumání se zřetelem k judikatuře Ústavního soudu i Evropského soudu pro lidská práva. K řešení uvedené problematiky jsem využila standardních i klasických metod a technik kriminologického výzkumu, zejména analýzy dokumentů a analýzy dostupných statistických údajů z oficiální resortní databáze Ministerstva spravedlnosti ČR či Vězeňské služby ČR. Právní úprava uvedených institutů byla zkoumána i z hlediska historické analýzy právních dokumentů. Částečně byla využita i metoda komparativní, a to při specifikaci jednotlivých právních úprav zkoumaných právních institutů ve vybraných evropských zemích (Slovensko, Německo, Nizozemsko, Švýcarsko a Norsko) i v USA. Některé poznatky byly rovněž získány na základě vlastního expertního šetření ve Vazební věznici a Ústavu pro výkon zabezpečovací detence Brno, jakož i vlastních profesních zkušeností. Provedeným výzkumem jsem zjistila, že byť stávající právní úprava ochranného léčení i zabezpečovací detence je funkční, identifikovala jsem nejen některé mezery v hmotněprávní i procesněprávní úpravě, ale i další nedostatky spočívající v absenci zvláštní právní úpravy výkonu ochranného léčení nebo neexistenci evidenční systematiky osob ve výkonu ochranného léčení. Výsledky práce mne dovedly k závěru o nadužívání zabezpečovací detence zapříčiněné chybnou úpravou ustanovení § 99 odst. 5 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů. Tím došlo k narušení podstaty zabezpečovací detence ve smyslu *ultima ratio* trestněprávního sankčního systému.

Klíčová slova: ochranná opatření, ochranné léčení, zabezpečovací detence.